Громадянська освіта №24

ТЕМА УРОКУ : Демократична держава.
Виникнення і зміст демократії. Цінності демократії. Демократичні інститути.

Вправа 1. Проаналізуйте вислови.
1) Демократія не влада більшості, а захист меншості. (А. Камю)
2) Демократія пропонує правити кожному з нас, тобто, всі ми маємо владу втручатися в суспільні справи. (Х. Ортега-і-Гассет)
3) Воля народу найкращий закон. (У. Грант)

Вправа 2. Зберіть усі можливі варіанти визначений терміна демократія та узагальніть їх.

Один з найважливіших критеріїв зрілості суспільства — ступінь його демократичності (рівень демократії). В його демократизації суб'єкти, політичного процесу вбачають мету, умову, ефективний засіб оновлення суспільного життя, радикальну трансформацію політичної системи, гарантію незворотності цього процесу.

Робота з літературним джерелом
У VI ст. до н. е. у Давній Греції якось рабовласник спитав свого раба: «Чи знаєш ти, рабе, що я можу вчинити з тобою так, як захочу?».
«Так, — відповів раб, — я обплутаний кайданами рабства, але думки мої не знають пут». Історія не зберегла імені рабовласника, ім'я ж мудрого раба знають всі— Езоп.

Запитання
Що мав на увазі Езоп?

Записати в конспект поняття

Демократія — це слово походить з часів Давньої Греції і в перекладі з грецької означає «владу народу». У ранній період свого існування в Давній Греції демократією вважали особливу форму або різновид організації держави, за якої влада належить не одній особі (монарху чи тирану), і не групі осіб (аристократам чи олігархам), а усім громадянам, що користуються рівними правами на управління державою.

Відповісти на запитання
1. Хто є носієм і джерелом влади в Україні? Який правовий документ зафіксував це положення?
2. У чому полягає роль конкретної людини у демократичному суспільстві?
3. Чи є Україна демократичною державою? Доведіть.

Робота із схемами

♦ Записати в конспект схему «Основні ознаки демократії»

У демократичній державі забезпечується верховенство права і незалежність правосуддя,

Запитання

♦ Які відомі вам форми народовладдя (демократії)?

Робота зі схемою

♦ Записати в конспект схему «Форми народовладдя (демократії)»:

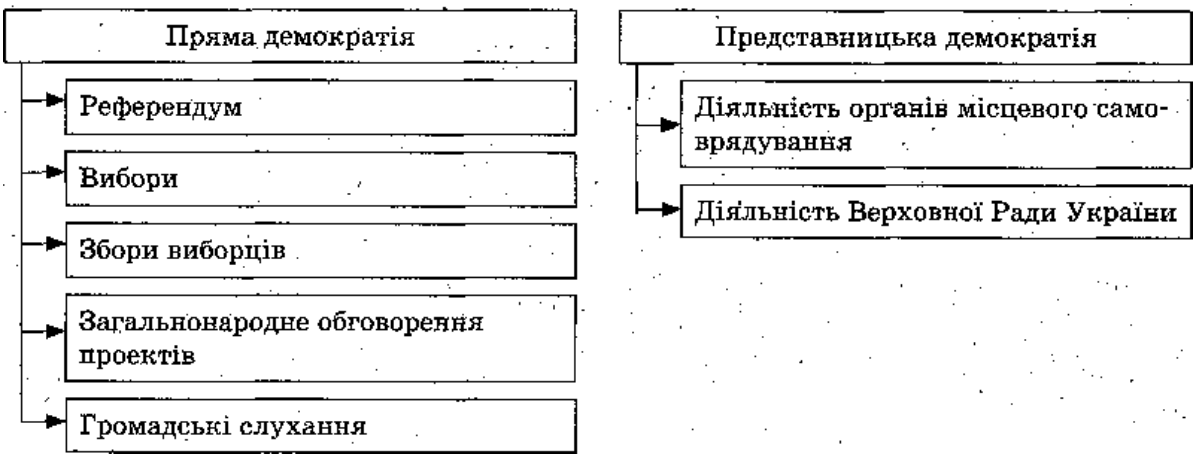

Виконати завдання і відповісти на запитання.

1. Визначити переваги безпосередньої демократії.
2. Визначити недоліки безпосередньої демократії.
3. Визначити переваги представницької демократії.
4. Визначити недоліки представницької демократії.

Запитання

♦ Які умови необхідно забезпечити в суспільстві для існування демократії?

Робота з таблицею

♦ Записати в конспект порівняльну таблицю «Переваги і недоліки демократії».

Переваги демократії	
Забезпечує найбільш повну участь членів даного суспільства в управлінні своїм суспільним життям	Народ обирає представників і може періодично їх замінювати
Народ має право брати участь у розробленні та прийнятті законів	Завдяки простій передачі повноважень, воля усього суспільства може бути зосереджена в одній установі, а його сила використана На суспільні цілі
Зміцнює довіру народу до інститутів влади	Забезпечує компетентність і відповідальність осіб, що здійснюють владу й управління
Виключає або зводить до мінімуму відчуження народу від інститутів влади	Забезпечує багатопартійність та існування опозиції
Перекриває шлях для зростання бюрократії	Існує юридична гарантія прав меншин та особистості
	Відбиваючи інтереси різних верств населення, обмежує можливість запровадження диктатури
Недоліки демократії	
Народ, «більшість» може правити тиранічними способами; свобода особистості, інтереси меншості можуть обмежуватися «самовладдям народу», «тиранією більшості»	Створює умови для узурпації влади бюрократією

Низька ефективність управлінської діяльності	Більшість громадян виявляє політичну ініціативу лише під час виборів раз у декілька років, обмежуючи рамки своєї участі в прийнятті рішень
Недостатня, компетентність рішень, які приймаються	Делегування влади своїм представникам сприяє відстороненню мас від влади і втрати контролю над тим, наскільки адекватно представлені їхні інтереси
Тривалі дискусії під час колективного прийняття рішень Зниження персональної відповідальності за наслідки всенародно прийнятих рішень	

Робота з текстом

♦ Опрацювавши статті Конституції України, визначте конституційні основи демократії в Україні.

1) Як пов'язані між собою демократія і парламентське правління?
2) Як нормативні документи гарантують політичні права?

2. Демократичний політичний режим. Характерні ознаки демократичного режиму.

1) Які посади є виборними в Україні?
2) Хто володіє виборчим правом?
3) Чому в демократичній державі потрібні вибори?
4) Чи завжди проведення виборів свідчить про наявність демократії в державі?

Записати конспект

Демократія відіграє прогресивну роль у розвитку суспільства. Від її повноти залежить розвиток усіх сфер громадянського життя, адже кожна людина — творець демократії. Від її енергії залежить сила демократії. Сьогодні в Україні відбувається процес розбудови держави, утвердження демократії. Отже, те, якою буде наша держава, залежить від нас, оскільки саме ви і є її майбутнім.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Підручник: Громадянська освіта 10 клас, Васильків І. Д. , Кравчук В.М.,

1. Опрацювати матеріал підручника стор. 91-93.
2. Написати есе, епіграфом до якого будуть слова В. Черчилля: «Демократія найгірша форма правління, якщо не брати до уваги всі інші, котрі час від часу перевіряли».